

Begäran om utlåtande om utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om en reform av apoteksekonomin och om genomförande av läkemedelsbesparingar samt därtill anknutna förslag till förordningsändringar

Inledning

Social- och hälsovårdsministeriet begär utlåtanden om det bifogade utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om en reform av apoteksekonomin och om genomförande av läkemedelsbesparingar samt om förslagen till ändring av statsrådets förordning om läkemedelstaxa och läkemedelsförordningen, inklusive deras föredragningspromemorior.

Även aktörer som inte särskilt anges i sändlistan kan lämna sitt utlåtande till ministeriet. Utlåtanden kan lämnas in under tidsperioden 30 juni–18 augusti 2025.

Bakgrund

Ett av målen i regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering är att reformera apoteksekonomin som en helhet. Regeringsprogrammet har även som mål att frigöra vissa av de mest använda egenvårdsläkemedlen för försäljning också annanstans än på apotek och att förtydliga expedieringen av receptbelagda läkemedel så att recept kan tillämpas med beaktande av tillgången till och mängden av olika förpackningsstorlekar.

Målsättningar

Syftet med propositionen är att balansera statsfinanserna med cirka 30 miljoner euro genom besparingar i apotekens ekonomi och med cirka 30 miljoner euro genom att i finansieringen av sjukförsäkringssystemets sjukvårdsförsäkring rikta de återbetalningsavgifter som hänför sig till läkemedelsersättningsgarnas villkorliga ersättningsbarhet till staten till fullt belopp. Ett ytterligare syfte med propositionen är att utvidga försäljningskanalen för ett begränsat urval av egenvårdsläkemedel så att de kan säljas också annanstans än på apotek samt att i vissa situationer göra expedieringen av receptbelagda läkemedel på apotek smidigare.

Det föreslås att den läkemedelstaxa för receptbelagda läkemedel som baserar sig på läkemedelslagen och statsrådets förordning om läkemedelstaxa ska sänkas i alla taxekategorier. Syftet med den föreslagna ändringen av läkemedelstaxan är att uppnå målet om en årlig besparing på 30 miljoner euro i de offentliga finanserna och sänka

konsumenternas läkemedelskostnader med cirka 6 miljoner euro per år.

Det föreslås att apoteksskattelagen ändras så att i stället för omsättningen ska grunden för apoteksskatt vara den skattskyldiges på apotekets försäljningsbidrag baserade vinstmarginal för sin läkemedelsförsäljning. Dessutom föreslås det att avdragen från skattegrunden samt skatteskalen ska ändras.

I läkemedelslagen och läkemedelsförordningen föreslås nya bestämmelser om ett begränsat urval av egenvårdsläkemedel. Den ändrade prisregleringen ska tillämpas på de egenvårdsläkemedelspreparat som hör till urvalet och närmare bestämmelser om detta ska finnas i statsrådets förordning om läkemedelstaxa. Det begränsade urvalet av egenvårdsläkemedel ska inte heller beaktas i grunden för apoteksskatten. En innehavare av försäljningstillstånd kan, om denne så önskar, ansöka om att försäljningskanalen för dess egenvårdsläkemedelspreparat som hör till urvalet ska utvidgas till försäljning annanstans än på apotek. Försäljning annanstans än på apotek ska basera sig på sådana detaljhandelstillstånd för egenvårdsläkemedel som beviljas näringsidkare.

I propositionen föreslås det vidare att apoteken ska ges rätt att i vissa situationer avvika från recept och rätta uppenbara fel i recept.

Dessutom föreslås det att i finansieringen av sjukförsäkringssystemets sjukvårdsförsäkring ska de återbetalningsavgifter som hänför sig till läkemedelsersättningarnas villkorliga ersättningsbarhet riktas till staten till fullt belopp. Genom förslaget görs de besparingar på cirka 30 miljoner euro i statsfinanserna genom vilka den besparing på 30 miljoner euro som gäller de lagstadgade hälsokontroller som det avtalats om i regeringsprogrammet ersätts med 20,2 miljoner euro och den besparing på 10 miljoner euro i läkemedelsersättningarna som det beslutades om vid ramförhandlingarna våren 2024 genomförs.

Svarsanvisningar för mottagare

I utlåtandena ska **ärendenumret VN/14214/2025 och projektnumret STM044:00/2025 anges.**

Vi ber er lämna ert utlåtande på finska eller svenska genom att svara på begäran om utlåtande i tjänsten [utlåtande.fi](https://stm.fi).

Utlåtandet behöver inte sändas separat per e-post eller post. Om ni inte kan lämna ert utlåtande i tjänsten [utlåtande.fi](https://stm.fi), är det också möjligt att sända utlåtandet per e-post till social- och hälsovårdsministeriets registratorskontor på adressen kirjaamo.stm@gov.fi. Vi ber de övriga ministerierna lämna sina utlåtanden direkt under Vahva-ärendet VN/14214/2025. Även aktörer som inte särskilt anges i sändlistan kan lämna sitt utlåtande till ministeriet.

För att kunna lämna ett utlåtande måste man registrera sig och logga in i tjänsten [utlåtande.fi](https://stm.fi). Närmare anvisningar om hur tjänsten används finns på webbplatsen [utlåtande.fi](https://stm.fi) under fliken Anvisningar> Bruksanvisningar. Om ni behöver hjälp med att använda tjänsten, kan ni mejla e-postadressen lausuntopalvelu.om@gov.fi.

Alla utlåtanden är offentliga och publiceras i tjänsten [utlåtande.fi](https://stm.fi) och/eller i statsrådets projektportal. Begäran om utlåtande och materialet finns också på adressen <https://stm.fi/sv/begaran-om-utlatande>.

Tidtabell

Vi ber er lämna in ert utlåtande senast den 18 augusti 2025. Endast de utlåtanden som kommit in inom utsatt tid beaktas.

Remisstiden är sju veckor. Remisstiden för propositionen förlängs med en vecka från de rekommenderade sex veckorna, eftersom den infaller under sommarsemesterperioden. En längre remisstid än så ansågs inte motiverad, eftersom de viktigaste intressentgrupperna redan från början har deltagit i beredningen av förslagen. Med en remisstid på sju veckor säkerställs det dessutom att utlåtandena hinner beaktas i samband med den fortsatta beredningen av propositionen, som måste överlämnas enligt tidsfristen för budgetlagar.

Beredare

Ytterligare information ges av

Lauri Pelkonen, ledande sakkunnig, tfn 0295 163 218, foramn.efternamn@gov.fi (från 7.7.2025)

Tuija Metsävainio, konsultativ tjänsteman, tfn 0295 163 449, foramn.efternamn@gov.fi (från 7.7.2025 och till 8.8.2025)

Heidi Tahvanainen, specialsakkunnig, tfn 0295 163 329, foramn.efternamn@gov.fi (från 15.7.2025)

Aleksi Westerholm, sakkunnig, tfn 0295 163 763, foramn.efternamn@gov.fi (till 9.7.2025)

Länkar:

<https://stm.fi/hanke?tunnus=STM044:00/2025> - Linkki hankkeen sivuille (fi)

<https://stm.fi/sv/projekt?tunnus=STM044:00/2025> - Linkki hankkeen sivuille (sv)

Bilagor:

[VN_14214_2025_Luonnos hallituksen esitykseksi.pdf](#) - Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle apteekkitalouden uudistusta ja lääkesäästöjen toimeenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi ja siihen liittyviksi asetusehdotuksiksi

[VN_14214_2025_Utkast till huvudsakliga innehåll och lagar och förordningar.pdf](#) - Utkast till propositionens huvudsakliga innehåll och förslag till lagar och förordningar

[VN_14214_2025_Esittelymuistio_valtioneuvoston asetus lääkeasetuksen muuttamisesta.pdf](#) - VN/14214/2025 Esittelymuistio valtioneuvoston asetus lääkeasetuksen muuttamisesta (suomenkielinen asetusehdotus on hallituksen esitysluonnoksen liitteenä)

[VN_14214_2025_Esittelymuistio-lääketaksa-asetus.pdf](#) - VN/14214/2025 Esittelymuistio Valtioneuvoston asetus lääketaksasta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta (suomenkielinen asetusehdotus on hallituksen esitysluonnoksen liitteenä)

Sändlista:

Akava ry
Eduskunnan oikeusasiamies
Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Helsingin kaupunki
Helsingin yliopisto
HUS
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Suomen yliopisto
Itä-Suomen yliopiston apteekki
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Kainuun hyvinvointialue
Kansaneläkelaitos
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Kaupan liitto
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Kuluttajaliitto ry
Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT
Kymenlaakson hyvinvointialue
Lapin aluehallintovirasto
Lapin hyvinvointialue
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Lääke- ja terveyshuolto ry
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea
Lääketeollisuus ry
Maa- ja metsätalousministeriö
Magnum Medical
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Oriola Oyj
Orion oyj
Orion oyj
Palvelualojen ammattiliitto ry
Pharmadata oy
Pharmadata oy
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Pohjois-Savon hyvinvointialue
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Päivittäistavarakauppa ry
Receptum oy
Rinnakkaislääketeollisuus ry
Satakunnan hyvinvointialue
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
STTK ry
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Suomen Apteekkariliitto ry
Suomen Farmasialiitto ry
Suomen Kuntaliitto
Suomen Lääkerinnakkaistuojat ry
Suomen Lääkäriliitto
Suomen Proviisoriyhdistys ry
Suomen Yrittäjät ry
Tamro Oyj
Tamro Oyj
Terveystieteiden tutkimuskeskus
Tietosuojavaltuutetun toimisto
Työ- ja elinkeinoministeriö
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT
Valtionvarainministeriö
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Verohallinto
Yliopiston Apteekki
Yliopiston Apteekki
Ålands hälso- och sjukvård
Ålands landskapsregering

Lausunnonantajan lausunto

Era kommentarer om de ändringsförslag som gäller prisregleringen av läkemedel och läkemedelstaxan.

Era kommentarer om de ändringsförslag som gäller apoteksskatten.

Era kommentarer om de förslag som gäller det begränsade urvalet av egenvårdsläkemedel.

Era kommentarer om de förslag som gäller utvidgningen av försäljningskanalen för egenvårdsläkemedel.

Era kommentarer om de förslag som gäller detaljhandelstillstånd för egenvårdsläkemedel.

Era kommentarer om de förslag som gäller läkemedelsförordningen.

Era kommentarer om de ändringsförslag som gäller möjligheten att expediera läkemedel med avvikelse från recept eller att rätta uppenbara fel i recept.

Era kommentarer om de ändringsförslag som gäller riktandet av återbetalningsavgifter som hänför sig till läkemedelsersättningarnas villkorliga ersättningsbarhet.

Era kommentarer om motiveringen till propositionen och föredragningspromemoriorna.

Era kommentarer om bedömningen av propositionens och föredragningspromemoriornas konsekvenser.

Era kommentarer om de övriga förslag som ingår i propositionen.

Fritt formulerade kommentarer om utkastet till regeringens proposition.

Metsävainio Tuija
Sosiaali- ja terveysministeriö

Kuitunen Essi
Sosiaali- ja terveysministeriö